

"Terakkiyat-ı beşeriyenin kısm-ı âzamı ve keşfiyatları bir nevi dua neticesidir." ifadesinde, tamamı yerine, kısm-ı âzamı ifadesi niye tercih edilmiş olabilir?

Burada, insanların çalışmaları neticesinde verilen nimetin üstünde, insanın kesbine, yani cüz'î payına işaret ediliyor.

Allah, kâinatta her şeyin vücuda gelmesini sebeplere bağlamış; sebeplerin eliyle yaratmayı ve tasarruf etmeyi hikmetinin muktezası olarak hâkim kılmıştır. Birtakım nimetleri elde etmek için, çalışma ve gayreti şart kılmıştır. İnsan da bu sebeplere riayet ederek, yani fiilî duasını yaparak, o nimeti Allah'tan talep ediyor. Cenab-ı Hak da o nimeti, onun fiilî duasına mukabil olarak ihsan ediyor. Tamamı değil de büyük kısmı denilmesi, insanın cüz'î talebine ve duasına işaret içindir.